

Élő kövek

(1 Péter 2,5)

RÁKOSCSABA FŐPLÉBÁNIA HAVI LAPJA –XXI./3. sz. 2022. Böjtmás hava

HAMVAZÓSZERDA

A nagyböjt első vasárnapja előtti szerda, a nagyböjt kezdete. A régi korokban a súlyos bűnökért nyilvános bűnbánatot tartottak a hívők az időszak elején. A gallikán egyházban hozzátartozott a bűnbánók kiűzése a templomból az ősszülők édenből való kiűzésére utalva. Ennek során bűnbánati ruhát viseltek, és hamut szórtak rájuk. Ez a rítus eleinte a nagyböjt első vasárnapja utáni hétfőn volt, a böjtkezdet előre hozásától pedig hamvazószerdára került. A nyilvános bűnbánattartás az első évezred végén megszűnt, megmaradt viszont a hamvazás azon hívek részéről, akik mintegy szolidaritásból a bűnösökkel részben magukra vállalták azt. A hamuszentelés imája a XI. században jelent meg, a hamut pedig az előző évi pálma- és barkaágak elégetéséből nyerjük a XII. század óta.

Az újrendezés (a II. vatikánum) óta is hamvazószerda maradt a nagyböjt feje a hamvazás rituáléjával, amely a szentmise homíliája után következett kiváltva a közgyónás aktusát. „Emlékezz, ember, hogy porból vagy és porrá leszel” -emlékeztet a paradicsomból való kiűzésre és a bűn következményére; a „Tartsatok bűnbánatot és higgyetek az evangéliumban!” formulával Jézus programjának megvalósításába fogunk. A szigorú böjttel Jézus negyvennapos böjtjébe kapcsolódunk.

NAGYBÖJT

Tempus quadragesimae negyvennapos időszak a bűnbánatra húsvét előtt, amelynek célja a hívők, főleg a keresztségre készülők előkészítése legnagyobb ünnepünkre, a húsvétra.

Történelmi fejlődés: Már a II. sz. keresztényei kétnapos gyászoló böjttel készültek a húsvéti vigília megünneplésére, amely éjfélig tartott. Utána kezdődött csak a húsvéti örömnep kereszteléssel és Eucharisziával. A III. sz. idején ez a böjt már kiterjedt a nagyhétre. Az I. Níceai Zsinat (325) a nagyböjt szokásait ismertnek tekintette. Rómában a nagyböjt a húsvét előtti 6. vasárnapon kezdődött. Mivel vasárnap nem böjtölünk, az V. században a böjti napok számát két lépésben 40-re emelték. Nagy Szent I. Gergely pápa után még az így kijött 36 naphoz 4-et hozzá-tettek, és meg született a hamvazószerda, mint a böjt feje (*caput ieiunii*).

A 40 napos időszak tartalmi jellegét a katekumenátus és a templomi bűnbánat intézménye határozta meg. A böjtölés lehetővé teszi az alamizsnálkodást és az egyre több istentisztelet és tanítás végül Rómában egy közös szentmiséhez vezettek.

Keleten ez gyorsabban kialakult, és még az Eucharisziában is bőjtöltek. A középkor folyamán az Úr szenvedésének titkait az egész időszakra kiterjesztették.

A nagyböjt új rendje. A II. vatikáni zsinat így körvonalazta ezt: „A szent negyven napnak két feladata van: egyrészt a keresztségre való emlékezés és fölkészülés, másrészt fölkészülni a húsvéti misztérium méltó megünneplésére fokozott buzgalommal hallgatva Isten Igéjét és többet imádkozva.” Ezért kiemeli a keresztség és a *paenitentia*, vagyis a bűnbánat motívumait és társadalmi hatását. A zsinat az előböjt három (ötvened, hatvanad és hetvened) vasárnapját eltörölte, de az időszak fejének hamvazószerdát meghagyta. A *triduum paschale*, azaz a húsvéti háromnap nagycsütörtök este kezdődik. A római hagyomány alapján kimarad a glória és az alleluja. Az előkészület komolyságát a lila színű miseruha fejezi ki, amit 4., az öröm (*laetare*) vasárnapon rózsaszínűre enyhít. Az első nagyböjti prefáció így fejezi ki e szentidő lényegét: „Kegyesen megadod hívő népednek, hogy évről évre a megtisztult lélek örömeivel várják húsvét szent titkának ünnepét: most többet imádkozzanak, gyakorolják az irgalmasság tetteit, s az újjászületés szentségei által az isten-gyermekség teljességére jussanak.”

KERESZTÚT

Dicséretes, kedvelt és ezért megőrzendő népi ájtatosság a nagyböjt péntekjein. Azokból a körmenetekből ered, amelyek során a XIV. századtól kezdve a ferencesek irányításával Jeruzsálemben a szent helyeket látogatták. Nyugaton dombokon kálváriákat készítettek a megfeszített Krisztus és a mellette lévő latrok keresztjével. Először csak a kiindulópont (Antónia-vár) és a végcél (Golgota, Kálvária) volt adva. Röviddel később stációkkal szakaszolták, Németországban pl. Jézus hét elesésével. A 14 állomásos keresztút 1600 körül rögzült jeruzsálemi gyakorlat nyomán. 1700-tól a templombelsőben is kezdtek keresztutakat fölállítani: fali fakeresztek, alattuk a stáció tartalma képen vagy plasztikusan ábrázolva és feliratozva. Innen származik a közös keresztút-járás ájtatossága, amelyen csak az előimádkozó (pap) megy végig, a hívek a helyükön maradnak és a stációk felé fordulnak. Nagyobb tér esetén a hívek is járhatják az előimádkozóval. A téma az egyházi zeneirodalomban is megjelent Liszt Ferenc (1811-86) főlegesen szép és drámai *Via crucis* (keresztút) c. oratóriumával.

TARZÍCIUSZOK KERESTETNEK!

A hajdani kisfiú a börtönbe vitte a bátor hitvallóknak az Élet Kenyerét. A hajdani kisfiú szívén őrizte a „keresztények titkát”, és az akkori világváros utcáin élete árán is óvta, őrizte! A hajdani kisfiú -kis ministráns- az Oltáriszentség megóvásáért adta az életét, Sebestyén, a keresztény katonatiszt karja emelte föl az Úr és a vértanú-gyermek kiszolgáltatott testét és vitte a templomba! Manapság a templom bensejében az oltár előtt állók között sincs, aki óvja! Manapság festetthajú, fülbevalós, fordított-keresztes srácok dugják zsebre, és nincs, aki hozzájuk merne lépni; nincs, aki szavával, tettével védené a kiszolgáltatott Istent. Manapság az áhítatba merülő keresztények között gyaláztatik meg az Élet Kenyere! Jaj! Ne botránkozzunk meg, hogy Krisztus a röhögők és a gyalázkodók kezére adatott! -majd kétezer éve. Ma is ez történik. Valutaárfolyam ma már 30 ezüst. Tarzíciusok kerestetnek, akik még

hisznek abban, hogy az Úr Teste az Oltáriszentség -legalább annyira, mint azok, akik meggyalázni lopják el. Hol vagytok, Tarzíciusz-lelkületű keresztények? Ébredjétek, áhítatba merülők, mert az Úr a pogányok kezére adatik! Egy kicsit sem tudtok éberek maradni? Ébredjétek föl magánimáitokból, mert már elérte a szentélyt a világáros szennye; mert szentségtörő szándék nyújtja ki kezét Krisztus testét megragadni, meggyalázni a kenyér színe alatt! Ébredj, keresztény közösség, mert menyegzős köntös nélküli szívbe és babonaságba süllyedt értelmetlenség érinti a Szentet -s ez rajtad lesz ítélet!

TRENCSENYI LÁSZLÓ: CSAK A LELKEDET AKARJUK!

A fenti címmel *U. Baumer* írt egy nagyon tanulságos könyvet a rockzenéről és annak háttéréről. (Magyarul is megjelent.) A zene elsősorban az ember tudatalattijában gyökerező érzelmi szféráját érinti meg. Éppen ezért a zene útján a gonosz, Istentől elszakadt szellemi világ behatolhat az emberbe. Köztudott dolog, hogy a legtöbb rockzenész fekete mágiával, spiritizmussal foglalkozik, gyakorló sátánimádó. „Üzenetüket” az okkultizmussal akarják továbbadni, nyereségvágyból is. Könyvünk sok kevésbé ismert háttérjelenségre és ijesztő összefüggésre mutat rá.

A rock- és technozene különböző kísérelőjelenségei: az állandó dobbantások, a bódító ritmus, az illatanyagok, a sötétség, a változó színhatások, a villózó fényeffektek a mágikus szertartásoknál is szerepet játszanak. Általuk a közönség önkívületi állapotba kerül, érzékenyebbé válik a szuggesztióra, hipnózisra, és sokan megnyílnak a démonok előtt. A mámoros állapot és a gondolkodás ködösítése a sátán fegyvertárába tartozik, aki kezdettől fogva gyilkos. A Biblia ezen a területen is teljes éberségre és józanságra int. Alább egy hitoktató élménybeszámolójából idézünk:

Három perc a sátán előszobájában. „Legyetek józanok és vigyázzatok, mert ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán járkál, keresve, hogy kit nyeljen el.” (1Pt 5,8) Különös aktualitását éltem át ennek az Igének, amikor egy nyíregyházi gimnáziumba mentem hittanórát tartani. Az iskola aulájában láthatóan valamire készülődtek; mint kiderült, az esti diákavató műsorra. Alig ültünk le a teremben egy kis beszélgetésre, amikor bekapcsolták a zenét. Kisvártatva borzalmas hangerőre kapcsolódott a zenének nem nevezhető monoton ütésekkel álló dübörgést, melyet néha egy sikoly tett változatosabbá. Kinyitva az ajtót, az aula színpadán óriási fekete hangfalak tornyosultak, melyekből elemi erővel tört elő maga a pokol. Jajgatva sírt és bömbölt belőlük a fém, a fa, a parkett, az ablaküveg. A hangfalak között három ember volt. Az egyik zsebre tett kézzel támaszkodott és nézett ki unottan a fejből; a másik mintha valamit keresett volna, téblábolt; a fekete ruhás harmadik rezzenéstelen arccal vizsgálgatott valamit. Most éreztem meg, mit élnek át a bulizó fiatalok ezrei nemcsak néhány percig, hanem órákon át. Egész testem menekülni akart. A takarítónők is riadtan futkostak, majd az elsős gyermekek is próbáltak kimenekülni e hangorkánból az udvarra. Beszélgetni lehetetlen volt, helyét a mutogatás vette át. Már nem bírtuk tovább, sietve távoztunk az iskolából. Így menekülhetett Lót is Szodomából, hátra se nézve, mert ami mögötte volt, az maga a pokol. Végre megmenekültünk ebből az infernalis milióból, és zúgó fejjel néztünk egymásra, kérdezve, megőrült körülöttünk a világ? Valami megmagyarázhatatlan történt odabent. Valami szörnyűség fog történni mindazokkal, akik bármikor ilyen helyekre vágyakoznak!

IMÁDKOZZUK A BÉKÉÉRT EZT AZ IMÁT MINDEN ESTE 20 ÓRAKOR:

Urunk, Jézus Krisztus, az Örök Atya Fia, küldd el most Lelkedet az egész földre. A Szentlélek éljen minden nép szívében, hogy megmeneküljenek a romlástól, a pusztulástól és a háborútól. Minden nemzet Édesanyja, a Boldogságos Szűz Mária legyen a mi közbenjárónk! Amen.

FŐPLÉBÁNIÁNK HIRDETÉSEI

(Nagyböjt 1. vasárnapja)

- 1./ Ma, nagyböjt 1. vasárnapján meghamvazzuk azokat, akik szerdán nem voltak itt. Ma de. 11 órától kezdődik a felnőttek szentségtani előkészítője a hittanteremben.
- 2./ *Kedd* Istenes Szent János, *szerda* pedig Római Szent Franciska emléknapja.
- 3./ *Péntek* este 18 órakor keresztúti áhítatot tartunk.
- 4./ *Jövő vasárnap* de. 9 órakor a Fatimai Szűzanya tiszteletére szentolvasót mondunk
- 5./ A mai nagygyűjtéskor bizalommal kérjük bőkezűségeket templomunk fönntartására és fejlesztésére. Mától 27-éig tartós élelmiszereket gyűjtünk az ide menekült kárpátaljai magyarok megsegítésére misék után és irodaidőben (szerda és péntek 9-12) a plébánián. Takarót, matracot, pelenkát és tisztálkodószereket a rákosligeti karitásházba (Ferihegyi út 24.) lehet vinni kedden 11.30 és 14, pénteken pedig 17 és 19 óra között. Ruhát most ott sem gyűjtenek!

MISEINTENCIÓK

Szombat 17.30 h	<i>Első szombati rózsafüzér-ájtatosság</i>	CS
18 h	+Gyula, Ida, János és Klára jóbarátok	É

NAGYBÖJT 1. VASÁRNAPJA: március 6.

8 h	G	+Gengela Zoltánné Éva OB. (febr. 24-én temettük)	É
9 h	H	<i>Csendes szentségimádás; a végén litánia</i>	É
10 h	G	Pro populo; +Mária barátnő (2.), Váradi László és Domokos Mária szülők	É

Kedd 18 h	+Bede István Kálmán sac. (11. évf., 91. szn.), +Rokay Janka (94. szn.)	É
------------------	--	----------

Szerda 7 h	Élő Tamás (névnap) és Emese testvérek	CS
-------------------	---------------------------------------	-----------

Csütörtök 18 h	Élő Albert SVD sac. (36. születésnap)	É
-----------------------	---------------------------------------	----------

Péntek 7 h	Élő Marcell (27. születésnap)	É
-------------------	-------------------------------	----------

18 h	<i>Keresztúti ájtatosság</i>	É
-------------	-------------------------------------	----------

Szombat 18 h	+Kráhl József SJ sac. (23. évf. és 70. szentelési évf.)	É
---------------------	---	----------

NAGYBÖJT 2. VASÁRNAPJA: március 13.

8 h	G	+Keresztúri Mária	É
------------	----------	-------------------	----------

9 h	H	<i>Fatimai ájtatosság és rózsafüzér</i>	CS
------------	----------	--	-----------

10 h	G	+Maróti János édesapa (35. évf.)	É
-------------	----------	----------------------------------	----------